

Papež v Indiji

38. svetovni evharistični kongres v indijskem vlemestu Bombayju se je slovesno začel v soboto popoldne v prisotnosti papeževnega legata kardinala Agagianiana. Ta kongres pomeni v zgodovini katoliške Cerkve važen in prodoren korak k občestvu kristjanov in vsega človeštva. Prvič zato, ker je sam papež priletel na obisk v izvenevropski kontinent. Drugič, ker prihaja poglavar katoliške verske skupnosti kot misijonar med najrevnejše in najbolj zapuščene socialne plasti. Tretje dejstvo, katero je treba poudariti ob tem evharističnem kongresu, je pa to, da hoče papež v duhu ekumenizma, proglašene na drugem vatikanskem cerkvenem zboru, priti v stike tudi s predstavniki nekristjanskih veroizpovedi, z budisti, hinduisti in drugimi.

Na zastavi letošnjega evharističnega kongresa je zapisano tolažljivo geslo: pomoč vsem bednim in občestvo človeštva v duhu Kristusovih nauk. Papeževnega predstavnika je sprejela na bombayskem letališču velika množica Indijcev vseh ver. Zbor pet- tisoč pevcev je prepeval himne, ko je kardinal Agagianian stopal po stopnicah na vzvišen oder z oltarjem sredj razsežne ravnine, kjer je pripravljenih 80 tisoč sedežev. V pozdravnem nagovoru je kardinal dejal, da prihaja kot Janez Krstnik pripravljat pot Kristusovemu namestniku, ki bo prišel med indijsko ljudstvo v torek popoldne. Medtem so v pristanišču razkladali ladje s 1600 tonami žita, katerega je papež daroval revnim indijskim prebivalcem. Otipljiv dokaz, kako hoče Cerkev praktično izvajati ljubezen do bližnjega ne glede na vero ali pleme.

Pri otvoritvi je govoril tudi podpredsednik indijske republike Zakir Hussein, musliman po veri, ki je rekel, da kongres odgovarja željam milijonov ljudi, potrebnim plemen- ske enakopravnosti, resnice pravice in medsebojnega spoštovanja. Posebno je poudarjal veliko važnost kongresnih razprav o po- bijanju bede in podhranjenosti ene tretjine človeškega rodu.

Irski primat Conway je v svojem govoru izvajal pri posebni študijski komisiji, da mo- rajo pasti vse meje, ki ovirajo širjenje nauka Jezusa Kristusa, ki so besede sprave in lju- bežni do vseh.

Po takšnem uvodu v evharistični kongres so tudi voditelji skrajne hinduistične sekte »Hindu Mahashaba« pozvali svoje pristaše, naj ne motijo veličastnega poteka mednarod- nega evharističnega zbora.

V sredo je bil ves milijonski Bombay na nogah, da slovesno sprejme Kristusovega namestnika Pavla VI. Papež je odletel iz Ri- ma v sredo zjutraj, s spremstvom štirinajstih oseb, na indiskem letalu »Nanga Parbat« proti Indiji, kamor je prispel zvečer.

Spotoma se je ustavil v Bejrutu za tri- četrt ure. Na letališču je sprejel predsednika libanonske republike in uradno državno od- poslanstvo iz Sirije. V duhu svojega katoli-

ZDRUŽENI NARODI V KRIZI

V torek, 1. decembra, je začel zasediti v New Yorku glavni zbor Združenih naro- dov, toda prav na predvečer začetka zase- danja se je zaostрил kritični položaj, v ka- terem se zadnji čas nahaja ta svetovna or- ganizacija držav. Sovjetski zunanji mini- ster Gromiko je namreč takoj po svojem prihodu v New York objavil poročilo, ki v bistvu zavrača posredovanje glavnega tajni- ka ZN U Thanta, naj bi Sovjetska zveza poravnala svoje dolgeve Združenim naro- dom oziroma naj bi toliko časa odgodili vsakršno glasovanje na glavnem zboru ZN, da se bo to zgodilo. U Thant in Američa- ni so namreč upali, da se bo zgodilo po posredovanju glavnega tajnika ZN v do- glednem času, vsekakor pa do 1. februarja prihodnjega leta. Z odgoditvijo glasovanja bi bil U Thant rad preprečil izbruh odprte krize Združenih narodov in morda celo njihovo ohromitev. Člen 19 Ustanovne listi- ne Združenih narodov namreč določa, da tista država, ki dve leti ne plača svojega prispevka za Organizacijo Združenih naro- dov, izgubi pravico do glasovanja. Sovjet- ska zveza in z njo vred še nekatere druge komunistične in »nevezane« države ter ce- lo Francija bi na tem zasedanju Združenih narodov torej že ne smele več glasovati.

Sovjetska zveza pa dozdevno odločno vztraja pri tem, da ne bo plačala tistih 52 milijonov dolarjev, katere dolguje svetovni organizaciji na članarini in na prispevkih za kontingente čet ZN v Kongu in na Bliž- njem vzhodu. Trdi namreč, da misija teh čet Združenih narodov ni bila v interesu pravega miru, ampak samo v prid nekega novega kolonializma, ki so si ga baje za- mislili kapitalisti. Če pa ne bo plačala, bi ne smela glasovati, in lahko si je predstavl- jati, kaj bi to pomenilo, ker je Sovjetska zveza ne le druga največja sila sveta, kar zadeva industrijski in vojaški potencial ampak tudi ena od petih velesil, ki so usta- novile Organizacijo Združenih narodov, in ena izmed petih — istih —, ki imajo pra- vico veta. Poleg tega je prav Sovjetska zve- za tista, ki vodi enega izmed obih spritih taborov sveta — če »nevezanih« držav ne računamo za poseben tabor. Če bi ji od- vzeli pravico glasovanja, bi to pomenilo, odreči se edini realni in redni možnosti mirnega in javnega dialoga med obema ta- boroma. Posledic si ni mogoče niti zamiš-

škega ali vseobčega poslanstva je na poti k Indijcem prinesel poslanico miru tudi arab- skim narodom.

Na letališču, 21 kilometrov od središča Bombaya, je pričakalo in pozdravilo papeža nad sto tisoč ljudi. Več kot milijon pa jih je bilo v špalirju, ki je obrobil cesto od le- tališča do središča mesta. In ta množica je ganjeno pozdravljala prvega poglavarja ka- toliške Cerkve, ki je kdaj obiskal Indijo in Orient.

ljati. Svetovni politični položaj bi postal še mnogo bolj zapleten in nasprotstva bi se zaostрила, hkrati pa bi zmanjkal najpri- mernejši instrument, da bi jih lahko po- ravnali — to je učinkovitost Združenih na- rodov.

Združene države, ki morajo stalno nosi- ti največje finančno breme za Združene narode, sicer formalno zahtevajo, da So- vjetska zveza kot tudi vse druge države, ki niso plačale, ne smejo glasovati, dokler tega ne store. Vendar se jasno zavedajo, kaj bi to v primeru Sovjetske zveze pome- nilo. Po drugi strani pa spet ne marajo in ne morejo delati izjem, ker kar velja za male, mora veljati tudi za velike. Spričo tega so dovolj očitno podprle pobudo U Thanta — če je niso celo same navdahnile — za kompromisno rešitev tega spora. Po U Thantovi zamisli bi se izognili prelomu s tem, da bi se začasno na glavnem zboru Združenih narodov izognili vsakršnemu pra- vemu glasovanju. Glavni zbor naj bi si iz- volil svojega predsednika Ghanca Alexa Quaison-Sackeyya (proti kateremu ni nih- če) po formuli »Je kdo proti?«. Po isti for- muli, brez pravega glasovanja, torej, bi obravnavali druge manj nujne in važne probleme, dokler ne bo 23. decembra za- sedanje odloženo zaradi božičnih prazni- kov. Nadaljevali pa bi ga namesto 10. ja- nuarja, kot je bilo prvotno določeno, šele prve dni februarja, tako bi imele Združe- ne države in Sovjetska zveza dovolj časa, da poravnajo med seboj to neprijetno in v resnici nepotrebno zadevo, ki komplicira že tako zapleteni in težki položaj v Organiza- ciji Združenih narodov in v svetu.

Posredovati je hotel, kot rečeno, U Thant. Z Gromikovo izjavo, ki je zavrnila kom- promisno rešitev glede glasovanja, pa je uničeno upanje na tako rešitev. Očitno ho- če pritirati Sovjetska zveza vprašanje na ostrino in izzvati Združene narode. Morda je prepričana, da bi doživela v Združenih narodih pomembno zmago, če bi prišlo do javnega odločanja glede uporabe člena 19 in bi večina odločila, da se le tokrat ne uporabi proti njej. Pri tem se zanaša goto- vo na afriške in druge »barvne« države.

Seveda pa bi bil to hud poraz za Zdru- žene države, ki imajo že tako občutek, da se tiste države, ki nočejo plačati, norčuje- jo iz njih; odločene so, da za vse svoje pla- čevanje za Združene narode ne bodo vtak- nile v žep še take sramotitve. V primeru pa da bi v tem vprašanju res ostale v manjšini, je nevarnost, da se one pasivi- zirajo do Združenih narodov ali da jih celo zapuste, kot že zahtevajo določeni ameriški krogi. Kaj bi to pomenilo, pa je vsakomur jasno — konec Združenih narodov kot učinkovite sile miru. Ti bi se spremenili kvečjemu v platoničen forum, za katerega debate in resolucije se ne bi nihče več

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 6. decembra, ob: 8.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slovenski karakteristični ansambli; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Beli kit Moby Dick«, povest, ki jo je napisal Herman Melville, prevod in dramatisacija Dušan Pertot, 5. del; »Elijevi ognji«. Igra RO., vodi Lojzka Lombard; 12.00 Nabožne pesmi; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi; 14.00 Znani pevci: Betty Curtis in Paul Anka; 18.00 Kino, včeraj in danes, pripravil Sergij Vesel; 20.30 Iz slovenske folklorne - Lelja Rehar; »Sveti Miklavž, prinašavec daril«; 21.00 Vabilo na ples.

• PONEDELJEK, 7. decembra, ob: 11.45 Neapeljski motivi; 12.15 Iz slovenske folklorne - Lelja Rehar; »Sveti Miklavž, prinašavec daril«; 18.00 Znanstveni leksikon, pripravil Slavko André; 18.30 Naši mladi koncertisti: Violinistka Fernanda Selvaggio; 19.15 Plošče za vas: 8. quiz oddaja; 20.35 Goffredo Petrassi: »Il cordovano«, opera v enem dejanju — Goffredo Petrassi: »Morte dell'aria«, tragična opera v enem dejanju.

• TOREK, 8. decembra, ob: 8.30 Glasbena matineja; 9.40 Marijine pesmi; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 14.40 Karakteristični ansambli; 15.30 »Fatinski otroci«, mladinska igra, ki jo je napisal Srečko Gregorec. Igra RO., vodi Stana Kopitar; 18.00 Italijanska po radiu; 18.30 Sodobna italijanska glasba. Valentino Bucchi: Mirandolina, baletna suita; 19.15 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 21.30 Slovenske novele 19. stoletja - Ksaver Meško: »Kako so sveži bili, kako nežni cveti«; 21.55 Solisti naše dežele. Sopranistka Nedda Pittana, pri klavirju Anna Luciani Sanvita.

• SREDA, 9. decembra, ob: 11.45 Naš juke-box; 12.15 Podobe iz narave; 18.00 Radijska univerza - Branko Pegan: »Galilei zagovarja Kopernikove nauke«; 18.30 Skladatelji v očeh njihovih sodobnikov, pripravil Dušan Pertot; 19.15 Higiena in zdravje, pripravil dr. Raffo Dolhar; 20.35 Simfonični koncert. Vodi Harold Byrns. Sodeluje tenorist Petre Munteanu. V odmoru (približno ob 21.05) Srečanja z našimi umetniki - Milko Bambič: »Slikar Rudolf Saksida«.

• CETRTEK, 10. decembra, ob: 11.45 Italijanski orkestri in pevci; 12.15 V Trstu pred sto leti; 17.20 Iz albuma lahke glasbe, pripravila Susy Rim; 18.00 Italijanska po radiu; 18.30 Kantate in oratorije: Simfonijski psalmov, za zbor in orkester; 19.15 Srimo obzorja: »Živalstvo Julijskih Alp«, napisala Mara Kalan; 20.35 »Skopuh«, veseligr v petih dejanjih, ki jo je napisal Jean-Baptiste Molière, prevedel Niko Kuret. Radijska priredba in režija Jože Babič. Igrajo člani Slovenskega gledališča.

• PETEK, 11. decembra, ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 18.00 Bilo je nekoč... Venec pravljic, pripovedk, legend: »Tri živali«; 18.30 Južnoslovanski solisti. Sopranistka Ileana Bratuș-Kacjan in tenorist Rajko Koritnik. Pri klavirju Silva Hrašovec; 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti - Vinko Beličič: »Prešeren — satirik in epigramatik«; 20.35 Gospodarstvo in denlo; 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Socialne vede.

• SOBOTA, 12. decembra, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Okno v svet; 15.00 »Volan«. Oddaja Piera Accattija za avtomobiliste s sodelovanjem Italijanskega avtokluba; 15.30 »Vsakdo ima svojo postavbo«, radijska drama, ki jo je napisal Roberto Cortese, prevedla Jadviga Komac. Igra RO., režira Stana Kopitar; 17.20 Drugi vatikanski koncil. Poročila in komentarji; 18.00 Radijska univerza - Tone Penko: Kraška flora - »Moška milost«; 18.30 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin; 19.15 Družinski obzorik. Urednik Ivan Theuerschuh; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Slovenski Oktet; 21.00 Vabilo na ples; 22.00 Veliki tuj simfonični orkestri.

Eksplzivni položaj v Južnem Vietnamu

Predsednik Johnson se te dni posvetuje z ameriškim veleposlanikom v Južnem Vietnamu generalom Taylorjem, z obrambnim ministrom Mac Namarom in šefom odbora glavnih stanov Weelerjem ter še z raznimi drugimi osebnostmi o položaju v Južnem Vietnamu. Kot pravijo uradna poročila o posvetovanjih, razpravljajo o »vedno večji podpori, ki jo Severni Vietnam daje gverilcem v Južnem Vietnamu« in o

ukrepih, ki bi bili potrebni za izboljšanje položaja. Po mnenju mednarodnih političnih krogov gre pri teh ukrepih tudi za vprašanje, če razširiti vojno na Severni Vietnam.

Vse kaže, da bodo Združene države prej ali slej, verjetno pa že kmalu odgovorile na to vmešavanje Severnega Vietnama z vojno. Razen če se odločijo drugače, namreč da prepuste Južni Vietnam njegovi usodi. To bi verjetno tudi storile, če bi ne bila nevarnost, da se potem ista igra ponovi v kaki sosednji državi, v Laosu, Kambodži, Siamu ali kje drugje. Položaj v Južnem Vietnamu, kjer si spet slede demonstracije budistov in najavljajo celo nove samomore budističnih duhovnikov, postaja vsekakor tako zamotan in nasičen z napetostjo — (poleg tega ga otežujejo še pomanjkanje zaradi nedavne poplave in tajfuni), da je pričakovati eksplozijo. K temu prispevajo vse soudeležene stranke po svojih najboljših močeh, najbolj pa — kot vse kaže — Kitajska, ki ima ves interes, da tam, kot tudi drugje v vzhodni Aziji in sploh na svetu, ne pride do miru in do mirnega sožitja med narodi in ideologijami.

Združeni narodi v krizi

(Nadaljevanje s 1. strani)

zmenil, zlasti tudi zato ne, ker bi predstavljali v bistvu samo pristransko stališče v svetovnih problemih.

Največja žrtev take ohromitve Združenih narodov pa bi bili majhni narodi, ki bi tako izgubili edino svetovno in učinkovito tribuno, s katere je slišati tudi njihov glas, in edino možnost, da soddoločajo s svojim glasom pri vsaj teoretičnih, a vendarle do neke mere moralno obveznih rešitvah raznih mednarodnih problemov. V svetu bi odločala spet samo groba sila na škodo moralnih načel. Začasno je bila na prvem zasedanju glavnega zbora Združenih narodov odvrnjena neposredna nevarnost take ohromitve s tem, da so se v zadnjem hipu štiri sile — Združene države, Velika Britanija, Francija in Sovjetska zveza — skupaj s predstavniki še štirih drugih držav sporazumele o proceduri na zasedanju, ki naj prepreči direkten spopad in krizo. Bistvo sporazuma je v tem, da na prvi seji ne bodo omenjali spornih vprašanj in da se bodo omejili samo na najnujnejše zadeve upravnega značaja, hkrati pa bodo nadaljevali s posvetovanji za trajnejšo rešitev. Afganistan je podal namreč predlog, da naj bi plačevanje prispevkov Združenim narodom ne bilo več obvezno, ampak prostovoljno in toerj znanprej brez zveze s pravico do glasovanja. Vprašanje pa je, če bodo Združene države na to pristale, ker je jasno, da bi morale nositi v bodoče še večje finančno breme za Združene narode in njihove intervencije, ne da bi imele zato kako večjo pravico v njih.

Perspektive Združenih narodov so mračne. Seveda so to le bolj zunanji povodi. Za njimi se skrivajo še drugi in še bolj zamotani, ki leže kot črn oblak nad Združenimi narodi in nad vsem svetom.

KRATKE NOVICE

Na prvi seji novega zasedanja Glavnega zbora ZN je bil izvoljen za predsednika zbora ganski predstavnik Alex Quaison Sackey, ki se je pojavil na predsedniški tribuni oblečen v praznično nošo svojega naroda oziroma njegovih poglavarjev — v rdeče in zlato vezeno togo. Rekel je, da pomeni njegova izvolitev počastitev za vso Afriko. Izvoljen je bil po sistemu »Je kdo proti?« Nihče ni bil proti.

Belgijska vlada je že čez nekaj dni umaknila svoje padalce iz Konga, potem ko so še v mestecu Pau'is rešili nekaj sto belih talcev iz rok podivjanih in prestrašenih črnskih upornikov. Računajo, da so rešili v Stanleyvillu, Paulisu in v bližnjih krajih skupno okrog 1500 belih talcev. Okrog sto so jih črnici ubili. Zdaj se Čombejeve čete z belimi najemniki na čelu trudijo, da bi rešile še ostale

Combe se je podal na »zaseben« obisk v Francijo, kjer je imel razgovor s predsednikom De Gaulleom. Ni znano, o čem sta se pogovarjala, a Čombe je potem izjavil, da je zelo zadovoljen z razgovorom in da je pokazal general de Gaulle popolno razumevanje za kongoški položaj. Pričakujejo, da bo Francija podprla — razen vojaško — Čombejevo prizadevanje za utrditev razmer v Kongu.

Kot poročajo, so odkrile Čombejeve čete štirideset kilometrov od Kinduja skladišče orožja, ki so ga Kitajci poslali upornikom.

Črnski študentje v komunističnih državah so priredili silovite demonstracije proti veleposlaništvom zahodnih držav, ki jih smatrajo za krive »napada« na Kongo. Najhujše demonstracije so bile v Moskvi. V Kairu so razdejali ameriško knjižnico, ki je bila namenjena študentom. Demonstrirali so hoteli tudi črnski študentje v zahodnih prestolnicah in v Jugoslaviji, kjer pa je policija vljudno, a odločno preprečila razgrajanje in škodo.

Američani so izstrelili s Cape Kennedy proti Marsu vesoljsko raketo »Mariner IV«, ki naj bi letela mimo planeta v zelo kratki razdalji. Dosegla ga bo v poletju. Rusi niso hoteli zaostajati in so tudi izstrelili raketo »Zond-2« proti istemu cilju.

SPREJEM OB PRAZNIKU REPUBLIKE

Ob prazniku republike je bil v soboto, 29. novembra, v prostorih jugoslovanskega konzulata v Trstu sprejem, ki sta ga priredila generalni konzul Rudi Janhuba in njegova gospa. Poleg predstavnikov oblasti so se sprejema udeležili tudi zastopniki številnih slovenskih političnih, kulturnih in gospodarskih organizacij.

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 6. decembra, nedelja: Miklavž, Nikolaj
- 7. decembra, ponedeljek: Urban, Sladoj
- 8. decembra, torek: Brezmi. Spoč. D. M.
- 9. decembra, sredo: Valerija, Savica
- 10. decembra, četrtek: Smilian, Melhiad
- 11. decembra, petek: Daniel, Dobromil
- 12. decembra, sobota: Aljoša, Maksencij

Izdajatelj: »Novi list« d. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Dragö Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29.477

Winston Churchill - devetdesetletnik

V ponedeljek je praznoval svoj devetdeseti rojstni dan Winston Churchill, katerega slave Angleži po vsej pravici kot očeta domovine in ves svet kot velikega državnika.

Njegov oče, lord Randolph, ni upal, da bo iz njegovega drugorojenca postalo kaj velikega. V šolskih klopih se ni odlikoval, vendar pa je kazal močno samozavest. Ko ga je učitelj nekoč našeškal, mu je mali Winnie zabrusil: »Gospod, jaz bom večji mož, kot ste vi.« Besede so se uresničile, kajti 60 let Churchillovega življenja predstavlja 60 let britanske zgodovine.

V začetku našega stoletja je začel pot v javnost kot časnikar. Udeležil se je vojn na Kubi, v Egiptu, v Indiji in proti Buroni v Južni Afriki. S svojo beležnico in svinčnikom je še pred vojaškimi četami prišel v sovražno zaledje.

Politično se je začel udejstvovati leta 1900 kot poslanec. Šest let kasneje je že sedel v vladi kot podtajnik za kolonije. Od tedaj dalje je bil skoro neprestano ali poslanec ali minister. Že v prvi vojni je zmaga zaveznikov v veliki meri Churchillova zasluga. V drugi vojni je pa prav njegova železna odločnost rešila Anglijo in svet pred Hitlerjevo poplavo. Spomladi leta 1940 je v svojem znamenitem govoru vzpodbudil rojake, da niso kleknili na kolena, čeprav jim je kot stari Katon prerokoval samo solze in kri. »Borili se bomo na obali, na gričih, po cestah; razbili jim bomo glave s steklenicami« je grmel in v zavesti, da je Anglija že izčrpana, je pokrnil mikrofon in tiše dodal, »saj nam je približno še samo to orožje ostalo.« In zopet je odprl mikrofon, da ga je ves svet slišal: »Udali se pa ne bomo nikdar!« Takrat je imel že 66 let; postal je simbol odpora proti nacizmu.

Domovina ga je po zmagi in obnovi še potrebovala. Še 77 let star je znova zgrabil za državno krmilo, ko je bilo potrebno na pameten način dekolonizirati Britanski imperij. Letos poleti se je poslednjič udeležil parlamentarne seje. Ko je zapuščal dvorano, so vsi ministri in poslanci tiho vstali in v veličastnem molku se je stari državnik poslovil od več kot polstoletnega dela v prid svoji državi in človeški skupnosti.

Za rojstni dan je Churchill prejel čestitke od osebnosti z vsega sveta. Našteli so preko 60 tisoč brzojav in voščilnih pisem. Najbolj ga je pa razveselil šopek cvetja, katerega so mu prinesli v dar otroci iz sosednjih hiš na poti v šolo.

NAJBOLJ KUPOVANE KNJIGE V FRANCJI

20 let po svoji smrti je Antoine de Saint-Exupéry še vedno najbolj bran izmed vseh francoskih pisateljev. Te dni so namreč objavili podatke o prodaji cenjenih »žepnih knjig«, ki to dokazujejo.

Stiri knjige Saint Exupérya, ki so izšle v takšni ljudski zbirki, so dosegle skupno naklado skoro dva milijona izvodov. Na drugem mestu je znani Hervé Bazin z nad en milijon in 700 tisoč izvodov, na tretjem pa Jean Paul Sartre. Njegove knjige »Gnus«, »Zid« in »Umazane roke« so dosegle naklado nad milijon in 646 tisoč izvodov. Sledijo Emile Zola, Albert Camus, katerega knjiga »Kuga«, je bila prodana v 748 tisoč izvodih in predstavlja sploh najbolj prodano knjigo, dalje Marcel Pagnol, André Malraux, ki je zdaj minister za kulturo, in François Mauriac.

Med tujimi pisatelji pa vodi Cronin z en milijon 835 tisoč izvodov, pred Hemingwayjem z 893 tisoč izvodov in »Dnevnikom Anne Frank« s 731 tisoč izvodov.

Položaj Cerkve v Sovjetski zvezi

Na povabilo Avstrijskega društva za literaturo je znani jezuit in poznavavec razmer v Sovjetski zvezi p. Gustav Wetter nedavno predaval v palači Palffy na Dunaju o položaju Cerkve v Sovjetski zvezi, pri čemer je izrazil zelo malo optimizma. Položaj Cerkve se je v Sovjetski zvezi po Stalinovi smrti vidno poslabšal. Medtem ko je prišlo na videz in na zunaj do olajšanja, kot bi človek sodil iz pošiljanja opazovavcev na vatikanski koncil, iz povabil patriarhu na uradne svečanosti itd., pa se je boj proti veri v resnici še povečal in zacetril. Metoda tega protiverskega boja seveda niso več krvave; zlasti boj ni več naperjen proti kleru, ampak velja vernikom samim. Eno od glavnih orožij je skoraj neverjetno intenzivna propaganda. S pravo poplavo protiverskih spisov, z neštevilnimi predavanji, z obsežnim protiverskim poukom v šolah, s šolanjem predavateljev za ateistično pro-

pagando, s tečaji za časnikarje in z uvedbo obveznega pouka o takoimenovanem »znanstvenem ateizmu« na vseh univerzah hočejo odvrniti prebivalstvo od vere.

Ta propaganda uporablja — kot je omenil govornik — vsa masovna sredstva v protiverskem boju. Staršem je pod strogi kazni prepovedano versko vplivanje na otroke. Uvajanje posebnih komunističnih obredov, kot na primer »palač novorojenčkov« za dajanje imen in vpis otrok, ali »domov sreče« za poroke, kot tudi uvedba novih praznikov kot so »dan žene«, »dan otroka« itd., naj bi izpodrinilo verske obrede in praznike. Tudi upravni pritisk na Cerkev danes ni manjši kot prej. Duhovniki morajo plačati kot davek 83 odstotkov od svoje plače, ki jo zbere cerkvena skupnost, za cerkveni krst in poroko pa so predpisane visoke upravne pristojbine.

Pater Wetter je končno pripomnil, da so pa kljub vsemu temu današnje verske sile v Sovjetski zvezi še nenavadno žive. Vendar moramo pričakovati najhujše, če se bo nadaljevalo sedanje hudo zatiranje, ki je verjetno posledica uresničevanja tako imenovanega »pravega komunizma«, po katerem stremijo sedaj v Sovjetski zvezi.

Poziv Zahodu na boj proti lakoti

Glavni ravnatelj organizacije Združenih narodov za prehrano in poljedelstvo Sen je imel na nekem zborovanju evharističnega kongresa v Bombay predavanje, v katerem je naglasil, da je anketa, ki jo je izvedla ta organizacija po svetu, ugotovila, da je vsaj polovica človeštva slabo hranjena. Pribil je, da tega ne bi smeli trpeti ne le iz moralnih razlogov, ampak tudi zato ne, ker predstavlja to nevarnost za družbeni red in mir na svetu.

»Če protest teh siromakov ne bo uslišan, bi mogla biti edina posledica velik upor revežev«. Ze leta 1980 je pričakovati veliko pomanjkanje hrane na svetu, če se odnos med naraščanjem prebivalstva in pridelovanjem hrane ne bo spremenil na bolje, je rekel. Človeštvo se vsako leto pomnoži za 63 milijonov in ob koncu tega stoletja bo na Zemlji že šest milijard ljudi, FAO pa je ugotovila, da se proizvodnja hrane v Afriki, latinski Ameriki in na Daljnem vzhodu celo manjša.

Papeški legat, kardinal Agagianian pa je poudaril, da imajo zahodne države vse možnosti, da bi izpolnjevale Kristusovo zapoved o hranjenju lačnih. »Nobena zapoved krščanstva ni bolj jasna kot ta, da je treba dati jesti lačnim, obleči gole in dati streho tistemu, ki je nima. V preteklosti so razpoložljiva sredstva omejevala praktično iz-

vedbo te zapovedi, toda danes ni več tako,« je rekel.

Na koncu zborovanja so sprejeli resolucijo, ki poziva svetovne sile, naj prenehajo z oboroževalno tekmo in naj rajši dajo razpoložljiva gospodarska sredstva za gospodarski in socialni razvoj zaostalih dežel.

SAMI »REVEŽI« — PRI FILMU

Največje preglavice povzročajo italijanskim finančnim oblastem filmski režiserji in igralci. Svojih dohodkov sploh ne prijavijo ali pa le zelo majhen del.

Pred kratkim je finančno ministrstvo objavilo seznam dohodkov in davčnih prijav teh »revežev« za leto 1959. Iz seznama je ravidno, da je prijavi režiser Fellini le 25 tisoč lir letnih dohodkov. Financa je pa ugotovila, da jih ima kar 58 milijonov.

Zelo revna je tudi Sofija Loren. Za leto 1959 sploh ni prijavila svojih dohodkov. Davčni urad je pa dognal, da jih ima preko 334 milijonov!

Sloviti režiser Vittorio de Sica je zapisal 399 tisoč letnih dohodkov. Oblast mu je dokazala, da jih ima 431 milijonov.

Se nekam poštena je bila igralka Gina Lollobrigida. Oddala je prijavo z letnimi dohodki 66,8 milijonov lir.

Mali oglasi

Iščem k'er koli v Beneški Sloveniji ali na Goriškem, pa tudi v Furlaniji v najem hišo z vrtom ali tudi z nekaj polja, najrajši od tistih, ki so na delu v tujini. Za posredovanje plačam nagrado. Ponudbe poslati na upravo lista pod »Hišo v najem«.

Slovenski fant, izseljenec v zahodni Evropi, z dobrim zaslužkom, pošten in posaven, si želi dopisovati zaradi ženitve s poštenim dekletom čedne postave s Tržaškega ali Goriškega, pa tudi z one strani meje. Ponudbe s sliko (ki se vrne) na upravo lista pod »Pošten fant«.

Želim spoznati čedno in pošteno žensko do 40 let starosti. Sem izseljenec, z neka premoženja. Ponudbe s sliko poslati na upravo lista pod »Poroka«.

Slovenski fant v Franciji želi spoznati dekle do 23 leta, ki bi bilo pripravljeno, da si dopisuje z njim zaradi ženitve. Ponudbe s sliko pod »V Franciji« na upravo lista.

Prodajam 2 postelji s žimnicama v dobrem stanju. Na ogled od 14 ure dalje. Naslov: Kodrič Angela, Opčine, Narodna ul. 194.

Tržaškega

Zborovanje Slovenske skupnosti

V nedeljo, 29. novembra, so se v Trstu zbrali na izrednem zasedanju novoizvoljeni pokrajinski in občinski svetovalci, kandidati, somišljeniki in podporniki »Slovenske skupnosti«. Zborovanju je predsedoval g. Lambert Pertot iz Nabrežine. Pokrajinski svetovalec Drago Legiša je obširno poročal o izidu pokrajinskih volitev na Tržaškem ter občinskih volitev v občinah Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor. Izrazil je prepričanje, da so izidi volitev za Slovensko skupnost popolnoma zadovoljivi, kar je razvidno iz števila glasov, ki so bili oddani tako pokrajinski listi kot občinskim listam Slovenske skupnosti.

Sledilo je poročilo Dušana Černeta o poteku volilne kampanje in o izvršenem organizacijskem delu.

Razprave o obeh poročilih so se udeležili deželni poslanec dr. Škerk, novoizvoljeni občinski svetovalci v Dolini Lovrečič, Kosmač, Žerjal in dr. Tul, občinski svetovalec na Repentabru Karlo Guštin, nabrežinski svetovalec Antek Terčon, dr. Agnelletto, M. Flajban, Drago Štoka, Livij Valenčič, Saša Rudolf in številni drugi kandidati ter somišljeniki.

Glede sestave občinskih odborov je bilo soglasno sklenjeno, da bodo o tem vprašanju najprej razpravljali svetovalci, kandidati in somišljeniki Slovenske skupnosti po posameznih občinah ter nato posredovali svoje zaključke osrednjemu vodstvu v Trstu. Poudarjeno pa je bilo, da se mora problem sestave večin vsekakor reševati v okviru in ob spoštovanju splošnega političnega, narodnoobrambnega in upravnega programa Slovenske skupnosti.

Zborovalci so tudi obširno razpravljali o kulturnih domovih ter z veliko večino glasov odobrili naslednjo izjavo:

I Z J A V A

»Slovenska skupnost ugotavlja, da je italijanska vlada na osnovi Londonske Spomenice o soglasju izročila družbi »Dom« v Trstu kulturna domova na Opčinah in pri Sv. Ivanu ter pol milijarde lir za zgraditev osrednjega kulturnega doma v središču mesta kot odškodnino za bivši Narodni dom z namenom, da postanejo vsi trije kulturni domovi lastnina vse slovenske narodne manjšine na Tržaškem.

Ko Slovenska skupnost pozdravlja slovesno otvoritev kulturnega doma v ulici Petronio, izreka toplo željo, da bi se vseča vprašanja glede lastnine, uporabe ter uprave kulturnih domov pravično in mirno uredila.

OTVORITEV KULTURNEGA DOMA

V soboto, 5. t. m., bodo slovesno odprli novi slovenski Kulturni dom v Trstu. Poslopje, za zgradnjo katerega je italijanska vlada na osnovi londonskega sporazuma nakazala 500 milijonov lir kot odškodnino za od fašistov požgani Narodni dom, se nahaja v ulici Petronio. Slovesna otvoritev bo ob 21. uri in se ga bodo udeležili le povabljeni.

Nedeljski program, ki bo za javnost, pa bo obsegal koncert, na katerem bodo orkester Glasbene Matice, mešani zbor »Jacobus Gallus« in moški zbor Prosek-Kontovel izvajali po eno skladbo Mirka in Merkuja ter dve Vrabčevi.

Slovenska skupnost, ki kot politična tvorba pri reševanju vsečih vprašanj glede kulturnih domov ni neposredno prizadeta, duži več slovenskih političnih organizacij in visoko število politično neorganiziranih Slovencev, v skladu s svojo demokratično usmerjenostjo prepušča posameznim včlanjenim organizacijam, da zavzamejo pri reševanju zgoraj omenjenih vprašanj takšno stališče, kakor se jim glede na svoje kulturno, narodno in svetovnonazorsko poslanstvo zdi najbolj primerno.

Slov. skupnost izreka nadalje željo, da bi se tudi vprašanje slovenskega osrednjega denarnega zavoda v Trstu tako uredilo, kot zahtevajo koristi celotne narodne manjšine. Končno poudarja svojo željo, da bi pri izbiri in določevanju repertoarja Slov. gledališča sodelovali predstavniki vseh slovenskih kulturnih ustanov.

Na koncu pa so soglasno sprejeli naslednjo resolucijo:

R E S O L U C I J A

»Predstavniki, kandidati, somišljeniki in podporniki Slovenske skupnosti, zbrani na zborovanju dne 29. 11. 1964, z zadovoljstvom ugotavljajo, da je Slovenska skupnost na pokrajinskih in občinskih volitvah 22. in 23. novembra dosegla postavljeni cilj. Povečala je število svojih glasov, poslala svojega predstavnika v tržaški pokrajinski svet ter prevzela občinsko upravo v repentaborski občini. V tem ima dokaz, da so volivci potrdili pravilnost programa Slovenske skupnosti ter delovanje njenih predstavnikov.

Navzoči predstavniki Slovenske skupnosti izrekajo zahvalo vsem dosedanjim volivcem, kakor vsem tistim, ki so se na zadnjih volitvah prvič pridružili slovenskemu taboru in okrepili njegove vrste. Zahvaljujejo se zlasti vsem podpornikom, ki so naš skupni nastop finančno podprli ter s tem omogočili navzočnost Slovencev na zadnjih volitvah.

Izkazano zaupanje utrjuje navzoče zastopnike v prepričanju, da je treba nadaljevati z delom za združevanje slovenskih sil, kajti le s skupnimi in samostojnimi nastopi bomo dosegli postavljene cilje.

Zborovalci ponovno poudarjajo, da je in ostane glavni cilj Slovenske skupnosti ohranitev in okrepitev sovenstva v deželi, to je zaščita in izbojevanje narodnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih pravic ter koristi Slovencev v Italiji.

Naši novoizvoljeni predstavniki v pokrajinskem in občinskih svetih se obvezujejo, da bodo v smislu programa z vsemi silami delovali za uresničenje omenjenih pravic ter hkrati izjavljajo, da so pripravljeni sodelovati s tistimi upravnimi, sindikalnimi in drugimi ustanovami ter organizacijami, ki bodo pokazale z dejanji razumevanje za slovenske zahteve ter jih pomagale pravilno in pravično reševati.

Udeleženci zborovanja Slovenske skupnosti pozivajo vse Slovence in Slovenke, naj po svojih močeh moralno in gmotno pomagajo pri delu za zaščito naših pravic in koristi.

DEŽELA IN SLOVENSKI USLUŽBENCI

V torek, 1. t. m., se je sestala prva stalna komisija deželnega sveta, ki je pristojna tudi za reševanje vprašanj, ki zadevajo uslužbence. Predsednik deželne vlade dr. Berzanti je poročal o številu uslužbencev, ki jih je do 23. oktobra nastavila dežela. Do tega dne so bile sprejete v službo 203 osebe, od teh jih 123 prihaja iz raznih državnih ali podobnih služb, 80 pa je bilo na novo nastavljenih.

Deželni svetovalec dr. Škerk, ki je član te komisije, je opozoril predsednika, da bi morala dežela nastavit tudi primerno število slovenskih uslužbencev. Dr. Berzanti je zagotovil, da se bo to zgodilo.

SMRT UGLEDNE MATERE

Pred kratkim smo položili k večnemu počitku na pokopališče v Mavhinjah 85-letno Josipino Rojc vdovo Legiša. Pokojnica je iz ugledne in daleč naokrog znane Kolmanove družine iz Mavhinj. Na zadnji poti jo je spremljala velika množica, kar dokazuje, kako so ranjko gospo vsi spoštovali. Domači pevski zbor je pred hišo žalosti in na pokopališču ubrano zapel nekaj žalostink.

Naj pokojnici sveti večna luč. Sinovom, hčerkam in vsem ostalim sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

Izrazom sožalja se pridružuje tudi Novi list.

Če iščete primerno darilo za sv. Miklavža ali za Božič, če želite spoznati moderno tehniko slovenskega pripovedništva, če hočete spoznati novega mladega slovenskega pisatelja,

kupite knjigo novel

Lev Detela: »BLODNJAK«

Dobiti jo je v slovenskih knjigarnah v Trstu. Cena 600 lir.

Beneška Slovenija

RAZISKOVANJE LANDARSKE JAME

Ce zavijemo iz Tarčeta na levo in potem po cesti v hrib, pridemo do vasi Landar, kateri pravijo domačini tudi »Spase«, v italijanščini Antro. Iz vasi pelje pot do 115 stopnic, ki se strmo vzdigujejo nad vrtoglavi prepadam, do znamenite Landarske jame, ki slovi kot izredna naravna zanimivost Beneške Slovenije.

Kraška jama visoko gori v pečinah obstoja že izza pradavnih časov. V čedadskem muzeju hranijo kosti »jamskega medveda«, ki so jih našli v tej jami. Okrog te jame, kamor so se zatekali naši predniki v času hunskih in langobardskih navalov, se plete tudi dosti legend in pripovedk. Lepa slovenska kraljica Vida se je pred Atilo zatekla s Slovenci v to votlino. Hunskim oblegovalcem je vrgla vsak dan preko pečevja mernik žita, češ imamo ga toliko, da nas ne boste mogli prisiliti k predaji. Ljudstvo si pripoveduje še dosti drugih podobnih legend.

Znamenita je tudi cerkev sv. Ivana Krstnika, zidana v živo skalo ob vhodu v jamo. Domačini ji pravijo tudi »sv. Ivan v Čelcu«; prvi pisani dokumenti o cerkvi v Landarski jami pa segajo že v leto 888 in ne šele v 15. stoletje, kot pišejo te dni nekateri furlanski dnevniki, ko je raziskovala votlino skupina tržaških in goriških jamarjev.

O jami se namreč pripovedujejo čudovite stvari, tako na primer, da se vijejo njeni rovi na kilometre daleč v hrib. Leta 1885. so jamski strokovnjaki prišli 335 metrov daleč v notranjost. Naprej niso mogli, ker jim je zaprlo pot podzemeljsko jezero. V letih 1951 in 1954 so jamarji preveslali tisto in še več drugih jezer. Dospeli so pa le 500 metrov daleč od voha.

Prejšnjo nedeljo zjutraj se je skupina goriških jamarjev zopet odpravila na raziskovanje rogov v Landarski jmi. Prerinili so se z velikimi težavami do šestega jezera. Merili so vlogo, ki je znašala 89,90 in temperaturo 14,5 stopinj. Za jezerom so odkrili spet dva ozka zelo strma rova.

»VSI SMO POSTENJAKI«

Približno s temi besedami se je izrazil v petek predsednik goriškega sodišča, ko je bila odložena razprava proti tajniku goriških misinov Baiocchiju in študentu Cossovelu zaradi žaljenja ravnatelja Rožiča. Odvetniki obrambe so namreč zaprosili za prenos tiskovne obravnave z utemeljitvijo, da morajo vso zadevo še globlje proučiti. Predlog so sprejeli tudi tožitelji odvetniki.

Preden so se razšli, se je predsednik obrnil na obe stranki s pozivom, naj bi se kako pobotali, češ da smo vsi poštenjaki in da se morejo določene zadeve poravnati tudi izven sodne dvorane.

To je res, toda Baiocchi in tovariši se te resnice niso hoteli poprej zavedati in so krepko blatili svoje dozdevne nasprotnike.

ZALOSTNA STATISTIKA

Osrednji statistični zavod v Rimu je izdal številke o gibanju prebivalstva v državi med leti 1951 in 1961. V tem razdobju se je pomnožilo prebivalstvo goriške pokrajine komaj za 4295 oseb. Prirastek je manjši od povprečja za vso državo. Prebivalstvo se je pomnožilo samo v sedmih ob-

Kanalška dolina

Zračni tok je pihal skozi na tem mestu z brzino do 30 kilometrov na uro, kar dokazuje, da sega jama nekam daleč na nasprotno stran in ima tam svoj izhod na plano. Drzni raziskovalci so se plazili še nekaj metrov naprej po ozkih vodnih rovih do sedmega jezera. Tam so se pa morali obrniti.

Obupali pa niso in nameravajo nadaljevati raziskovanje te starodavne jame v Beneški Sloveniji z boljšo tehnično opremo.

Šent Lenart:

SMRT NA CESTI

Glavna cesta iz Vidma proti Huminu in tudi druge naše so že postale zloglasne zaradi številnih smrtnih nesreč. V oktobru so jih naštel kar 25, v novembru celo 34.

V soboto se je pripetila nova v bližini Ramanzasa. Žrtvi sta pa bila dva naša domačina, 26-letni Vincenc Predan in 31-letni Ivan Bergnach. Prvi, ki je bil tudi lastnik avtomobila, je vozil iz Vidma proti domu. Prevozil je že most čez Ter in je hitro pognal po ravni cesti proti Čedadu. Nenadoma se je avto zaobrnil in je z vso silo treščil v obcestno platano. Mimoidoči so prihiteli ponesrečenima na pomoč, toda Bergnach je bil že mrtev, njegov prijatelj pa smrtno ranjen. Prvi zapušča ženo in dvoje otrok.

ZABNICE

Končno je razpisala trbiška občina natečaj za javna dela v našem kraju, in sicer za prvi odsek kanalizacije. Glavna zbiralna cev bo tekla od železniške postaje in bo odvajala umazano vodo v potok Bartolo. Vsa dela so preračunana na 20 milijonov lir stroškov. Nekaj bo prispevala tudi država.

Zimski šport se ni še prav razmahnil. Po vrhovih in tudi na Višarjah je še precej snega, v dolini se pa menjava z dežjem. Gostišča v vseh dolinskih krajih so pa zdaj že tako urejena, da prekašajo lansko zmogljivost.

činah; med temi je tudi goriška, ki ima 1560 enot prirastka ali za 3,5 odstotka.

Najbolj je padlo prebivalstvo v občinah Dolenje-Mernik, kar za 18 odstotkov, fara pri Gradiški za 15 in Števerjan za 11 odstotkov. Brez dvoma so te številke tudi odraz slabega gospodarskega stanja goriške pokrajine.

GOSPODARSKI UDAREC

Načrt za napeljavo naftovoda od Jadrana na Bavarsko je učakal že več sprememb zaradi navzkrižnih interesov turističnih in industrijskih krogov. Prvotni načrt je predvideval začetek cevovoda med Tržičem in izlivom Soče. Gospodarstvo goriške pokrajine bi od njega precej pridobilo. Uprli so se pa hotelirji in lastniki kopališč v Gradežu in okolici, češ da bo nafta onesnažila morje in bodo vse turistične naprave zgubile svoje goste.

Petrolejske družbe so se prejšnji mesec odločile, da bodi izhodišče prekoalpskega cevovoda v mijskem zalivu. Cevi bodo napeljane mimo Tržiča, preko Furlanije proti Pontebi.

Goriška pokrajina bo torej izgubila precejšen vir dohodkov. Ta strah je tolmačilo tudi goriška trgovinska zbornica na zadnjem sestanku. Sklenila je, da bo vplivala na turistične zastopnike v Gradežu, naj odjenjajo. Menda je pa zdaj že vse prepozno. Poprej bi bili morali premisliti ali prinesejo več dobička kopalci ali svetovna trgovina z nafto.

Podgora:

USTAVLJENO DELO

Cesar so se nekateri že dalj časa bali, to se je na žalost pripetilo v torek. Ravnateljstvo podjetja »Cotonificio Triestino« je obvestilo notranje delavske komisije, da se bo v tovarnah v Podgori in Ronkah ustavilo delo za nekaj tednov. V podgorskih tkalnicah bo obrat prenehal za dva tedna, v Ronkah pa kar za en mesec, in sicer od 5. decembra do 6. januarja.

Vodstvo tovarne ponovno utemeljuje svojo odredbo s pomanjkanjem naročil. Prišlo je že tako daleč, da je ponudila uprava podjetja, naj bi uslužbenci sprejeli mezdo v blagu, v tkaninah in izdelkih. Kam naj gre delavec s tem plačilom v naravi? Večja nevarnost obstaja v tem, da bi se morala izprti v tovarni nadaljevalo še po zgoraj postavljenem roku.

De'avstvo, ki že sedaj prejema plačilni dodatek iz dopolnilne blagajne, se je ponovno obrnilo na županstvo in Delavsko zbornico, da bi pri podjetju posredovali za ponovno zaposlitev. Na žalost pa vse kaže, da bodo delavske družine obhajale praznike in novo leto v precej slabem razpoloženju.

Štmaver:

ŠE VEDNO GRANATE

Tudi v našem okolišu leže ob hišah in njivah še vedno nerazstreljene granate iz prve svetovne vojne. Koliko nesreč se bo lahko še zgodilo, če ne bo oblast prav resno poskrbela, da se naše vasi očistijo te nevarnosti.

Zgodilo se je v ponedeljek, da je še neki domačin na svojo njivo poleg vojašnice finančnih stražnikov. Med delom se

Iz Goriške

mu je privalilo na površje sedem še celih topovskih granat italijanskega izvora. K sreči ni udaril po vžigalniku, sicer bi tudi njega razneslo. Orožniki so poklicali razstreljevalce, ki so granate na varnem kraju razstrelili.

ANDREJEV SEMENJ

V soboto opoldne se bo uradno začel stoletni goriški semenj svetega Andreja. Trajal bo do nedelje 13. decembra. V uradu mestne policije ležijo kar cel kupi prošenj za stojnice, vrtljake in druge »kome-dije«. Vloženih je 195 prošenj potujočih zabavnih sejmarjev s »sputniki«, vrtljaki, avtomobilčki, »vodnjaki smrti«, kristalnimi pa'lačami in podobno zabavno robo. Zaradi omenjenega prostora bo mogla občina ustreči le 80 prosilcem. Ni pa omejeno število za potujoče kramarje, ki so vložili 250 prošenj. Sejmarski prostori so določeni okoli Travnika, Ljudskega vrta in na Battistijevem trgu, kjer bo osem dni vladal tak živ-zav, da se bodo še jate golobov s travniških zvonikov preselile v grmičevje na Gradu.

GORISKI STOLPNIKI

Nad goriškimi strehami štrli v nebo že kakih deset stolpnic na različnih krajih mesta. A tem nameravajo pridružit še nekaj novih. Dela so se pa zataknila zaradi tehničnih in drugih težav. V načrtu je namreč gradnja visoke stanovanjske palače na trgu pred mestno hišo. Preračunana je na eno milijardo lir. Razpisan je bil tudi natečaj za prevzem del. V časopisju se je pa vnela polemika, zlasti zato, ker se niso domača stavbna podjetja udeležila natečaja. Kot razlog navajajo, da je cena prenizka, ker ne vedo, za koliko bodo še porastli stroški za surovine in delovno silo. Čudno je tudi to, da zahteva Ustanova za gradnjo ljudskih stanovanj že vnaprej precejšen znesek kot predujem. Načrti so že tu, gradbena dela pa se še ne bodo pričela, čeprav se v našem mestu čuti silna potreba po novih stanovanjih.

Druga večja stavba je že nekaj časa v delu ob ulici Silvio Pellico blizu nekdanje Dročeve gostilne. Gradi jo podjetje Caselgrandi. Načrtovavci pa najbrž niso dovolj računali z geološko sestavo tal in da prav tam teče pokrita struga Korenskega potočka. Ob vsakem dežju je vse stavbišče na meter visoko pokrito z vodo. V mehka tla zabijajo delavci močne žezobetonske opornike, ki pa še niso dosegli trdnih temeljev. Stavba bi morala biti dozidana že prihodnje leto. Po načrtu bo imela visoko pritličje in šest nadstropij z devetnajstimi stanovanji.

CEPLJENJE ŽIVINE

Pokrajinski živinozdravniški urad je izdal ukaz, da se mora v tem mesecu cepiti proti parkljevki vsa goveja živina in drobnica. V poštev pride okrog 4500 glav živine v obmejnem pasu. Živinozdravniki posameznih občin bodo določili natančen urnik za cepljenje.

Podobne odredbe so izdale tudi oblasti v obmejnem pasu na jugoslovanski strani.

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista je bilo pod naslovom »Nagrajena dijakinja« napačno zapisano ime »Vanda Saveri«. Nagrajena dijakinja se piše Vanda Sevek.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Pevsko tekmovanje v Gorici

Goriški zbor C. A. Seghizzi si je zastavil hvale vredno nalogo, da na področju zborovskega petja pospešuje medsebojno spoznavanje ljudstvo, ki žive ob tromeji latinskih, germanskih in slovanskih narodov. Iz prvotno revije lokalnih pevskih zborov se je kaj kmalu razvilo tekmovanje, ki je dobilo mednarodni značaj. Seveda ne v takem obsegu kot so to tekmovanja v Langellenu ali Arezzu. Omejeno je na srečanje zborov, ki žive v treh obmejnih pokrajinah drug poleg drugega.

Letos je ta pobuda goriškega zbora doživela že svojo tretjo izdajo. Verjetno zato, da omogoči zadovoljivo afirmacijo tudi preostalejšim podeželskim zborom Furlanije, so organizatorji zanje uvedli posebno kategorijo furlanske folklorne. Ta varianta, ki je jasno dokazovala željo organizatorjev, da bi obdržali zanimanje za to prireditve na najširši ravni, med furlanskimi zbori ni našla odziva. Cela videmska pokrajina, kjer prepeva dolga vrsta zborov, je bila na tekmovanju odsotna. Tudi edina dva zbora iz Tapoglian in Chiopris-Viscone, ki sta bila sicer najavljena in vpisana v program, sta v zadnjem trenutku izostala! V primeri z lansko udeležbo smo pogrešali še marsikoga: zbor iz Ronk, iz Doherdoba in Tartini ter Montasio iz Trsta. Izostanek domačih zborov je vsaj deloma nadomestila krepkejša udeležba iz inozemstva. Iz Slovenije sta prišla odlični zbor »Lipa« iz Ajdovščine ter Komorni zbor iz Celja, ki ima mednarodni sloves. Iz Koroške so prišli trije zbori, od katerih dva slovenska. Našo manjšino v Italiji so tudi zastopali trije zbori. Vsega se je tekmovanja udeležilo trinajst zborov, od teh sedem slovenskih (dva s Koroškega, trije iz Italije in dva iz Jugoslavije).

Zaradi odsotnosti furlanskih zborov so se tekmovanja furlanske folklorne udeležili le trije zbori, ki so bili ocenjeni: prvi »Hersberg« iz Trsta, drugi »Grion« iz Tržica, tretji pa »S. Ignazio« iz Gorice.

Glavni dan tekmovanja, 29. novembra, je bil mnogo bolj razgiban. Predpolndne je nastopilo šest zborov, popoldne pa sedem. V kategoriji polifonije za mešan zbor je dosegel prvo mesto Kammerchor St. Veit a/d Glan s Koroškega; drugo mesto »Gallus« iz Trsta; tretje S. Maria Maggiore iz Trsta; četrto zbor S. Ignazio iz Gorice; peto »Gallus« iz Celovca; šesto zbor iz Obirskega na Koroškem, sedmo Lojze Bratuž iz Gorice, osmo pa zbor PP. Capuccini iz Trsta.

V polifoniji za moški zbor pa je suvereno zavzel prvo mesto znameniti Komorni zbor iz Celja. Na drugem mestu mu sledi »Hersberg« iz Trsta, nato pa Grion iz Tržica, Lipa iz Ajdovščine in Prosek-Kontovel.

Ce je bila celotna udeležba nekoliko manj številna kot lani, so pa letos tekmujoči zbori pokazali mnogo večjo borbenost t. j. zaznaven je bil lep napredek tako v izbori programa kot v tehnični pripravljenosti. Vsi zbori so pokazali krepko voljo po izpopolnjevanju in doseganju čim višje ravni. Zanimivo je, da je bil letošnji skladatelj Jakob Gallus a programu najmočnejše zastopan. (Ako izvajamo seveda obvezno pesem). Kar pet zborov se je predstavilo z njegovimi skladbami!

Po podelitvi nagrad in diplom so še enkrat nastopili zbori, ki so dosegli prva mesta v različnih kategorijah. Kot zmagovalci v kategoriji C je nastopil zbor Hersberg iz Trsta in zapel vrsto furlanskih in tržaških narodnih. Za svoje precizno, čisto in smiselno podajanje je žel obilo priznanja od hvaležnega občinstva. Le škoda, da je v svoj nastop tudi neko »marcetto«, ki tako po obdelavi kot izvedbi ni bila dostojna na zbora, ne celotne prireditve, še manj pa žirije same, v kateri je sedel avtor! Sledil mu je dober zbor iz St. Vida na Koroškem, ki je zavzel prvo mesto v kategoriji polifonije za mešan zbor. Zapel je polifonsko skladbo B. Donatija, ki je bila sicer v programu za tekmovanje a jo je v zadnjem hipu zamenjal za Ecce quomodo Gallusa. Zatem še nekaj nemških koroških narodnih pesmi v preprosti obdelavi. Burno pozdravljen je nato nastopil Komorni moški zbor iz Celja, ki je podal nekaj polifonskih in nekaj narodnih pesmi. Navdušeno občinstvo jih kar ni pustilo z odra in Celjani so pač morali dodajati! Naj tu omenim, da je ta zbor na tekmovanju izvajal »Laus et perennis gloria« Jakoba Gallusa in da je dosegel s to izvedbo enega svojih vrhuncev. To je bilo edinstveno! Govoriti o intonaciji, dina-

mični in interpretativni popolnosti je odveč. Večer so zaključili oni, na katerih ramenih je slonela celotna organizacija te prireditve. Moški zbor C. A. Seghizzi je pod vodstvom Franca Valentinčiča odlično zapel Kyrie ia maše Papa Marcello v transkripciji J. Pagelle, italijanski prevod znane Gotovčeve Jadovanke za teletom ter Capriccio Olandese in IV; Gotis de Rosade C. A. Seghizzi. Tako za izvedbo kot za vse svoje delo za dober uspeh celotne prireditve zaslužijo poštrevnovali člani vse priznanje.

Iste pa ni mogoče reči o žiriji. V glavnem so njeni sklepi res sprejemljivi, posebno tam, kjer niso moni nobeni dvomi. Vsiljuje se pa sum, da si žirija ni bila povsem na jasnem, kaj je polifonsko in kaj folklorno petje. Iz razpisa je razvidno, da je tekmovanje razdeljeno v kategorijo furlanske folklorne, polifonije za moški zbor ter polifonije za mešan zbor. V obeh slednjih kategorijah za polifonijo pa je žirija vzela za dobro tudi prav enostavne narodne pesmice, ki bi spadale, če že ne v furlansko folkloro, v folkloro na splošno! Glede obvezne pesmi patra Miollia pa je znano, da si je sam avtor prizadeval, da bi vse tekmujoče opozoril, da bi je ne izvajali razvlečeno in raje gibčno. To so tudi vsi tekmujoči zbori storili, razen onega, kateremu je žirija prisodila prvo mesto. Tista žirija, v kateri je sedel tudi avtor! Dvoje je možno: ali so ostali člani žirije odklonili avtorjevo zamisel lastne skladbe — ali je pa avtor nalašč speljal vse ostale v napačno interpretacijo? Tudi ni bilo posebno lepo, da je isti zbor v zadnjem trenutku spremenil svoj že najavljen in natiskan program. Čemu je potem bilo potrebno, da zbori najavijo svoje skladbe več ko dva meseca prej? Škoda, da prizadevni organizatorji te lepe prireditve niso mogli sestaviti odgovornejše žirije!

USODA MARIBORSKE REVIE

Pododbor društva slovenskih književnikov v Mariboru je prevzel revijo »Nova obzorja«. Doslej je revijo izdajala Založba Obzorja, urejal pa jo je prof. Jože Kešar. V uredniškem odboru bodo tudi posamezni predstavniki kulturnega življenja v Pomurju, Celju in Ljubljani. Za glavnega in odgovornega urednika so izvolili Franceta Filipiča. Resorni uredniki pa so: za poezijo Slavko Jug, za prozo Marjan Kolar, za literarno kritiko in esejistiko Ignac Kamenik, za splošno publicistiko pa France Forstnerič.

Nova revija naj bi prvič izšla 25. januarja 1965, morda pod spremenjenim imenom. Založnica revije bo Založba Obzorja v Mariboru, ki bo pretežno mesečnik tudi financirala.

Vzdušje v sovjetskem kulturnem življenju po Hruščovu

Se danes, si v moskovskih umetniških in literarnih krogih niso na jasnem, kako bo odstavitev Hruščova vplivala na književnost, film, gledališče in likovne umetnosti. Zaenkrat ni čuti še nobenih sprememb; optimisti med moskovskimi umetniki celo menijo, da se bo vzdušje na tem področju še izboljšalo, in pravijo, da je treba le še počakati, da bodo »določene ljudi« potisnili na rob ali pa celo popolnoma izločili. Krožijo najbolj fantastične vesti, vendar je pri mnogih očitno želja mati takih misli.

Da pa vre za kulisami in da sili diskusija o tem v javnost, dokazuje tudi uvodnik, ki ga je pred kratkim objavila moskovska »Pravda« pod naslovom »Plemenita dolžnost umetnika«. Članek popolnoma odkrito govori o »škodljivem« nastajanju raznih skupin med književniki. Ta očitek se je pojavil že v marcu leta 1963. Nova je pa trditev, da edena druga med poklicnih ozirno prizanašajo s kritiko. »Pravda« imenuje to »amnestijo na recipročni podlagi«. To pa v bistvu ni nič drugega kot težnja po vedno večjem spoštovanju tujega naziranja. Ta očitek pristranosti proti književnikom pomeni priznanje, da narašča medsebojna strpnost in tudi samozavest nasproti partiji, čeprav so mnogi književniki sami njeni člani.

Kulturne novice

Sentjakobsko gledališče v Ljubljani, ki je zelo priljubljeno med ljubljanskim občinstvom in čigar tradicija sega daleč v predvojni čas, je postavilo zadnji čas na oder komedijo »Pošteni lopovi«, ki jo je napisal sodobni angleški avtor Jack Peppelwell. Doživela je zelo lep uspeh, tudi zaradi dobre igre glavnih igravcev.

Kot poroča slovenski tisk, bo znana pevka Ondina Otta-Klasinc, ki je doma iz Trsta, režirala opero »Don Pasquale«, ki jo bodo postavili na oder mariborskega opernega gledališča. Dirigiral bo Boris Svava.

Dunajski kardinal in nadškof Franz König med svetovnim evharističnim kongresom v Bombayju predseduje mednarodni konferenci nekatoliških verskih skupnosti. Kardinal König slovi namreč kot znanstvenik za religiozna vprašanja. O tem je objavil že tri knjige pod naslovom »Kristus in religije na zemlji«, »Versko-znanstveni slovar« in »Zaratustrove predstave o onostranstvu in stari testament«.

Filmski festival v Bandungu na Javi je vključil v svoj program tudi štiri jugoslovanske filme, med njimi slovenski film »Dolino miru« Franceta Stiglicha.

SPACAL BO RAZSTAVLJAL

Slikar Lojze Spacal bo odprl 9. decembra, večjo razstavo svojih del v galeriji Torbandena. Prikaže bo dela, ki jih je razstavljal zadnji čas v Milanu, izpopolnjena še z novimi stvaritvami. Razstavjal bo poleg grafik v raznih tehnikah tudi oljnate slike.

NOVE KNJIGE

Te dni je izšel Jadranski koledar. Poleg koledarja, so v knjižni zbirki še štiri knjige in zemljevidni vodič po Sloveniji. Celotna zbirka stane 800 lir.

V Kulturnem in umetniškem krožku je predaval jezuitski pater profesor Roberto Busa iz centra za avtomatično jezikovno analizo na mednarodni papeški filozofski fakulteti Aloisianum v Rimu o analizi rokopisov od Mrtvega morja z elektronskim računalnim strojem.

Moskovska literarna revija »Novi mir« bo začela v kratkem objavljati nova romana Dudinceva in Solčenicina.

»Pravda« sega v svojem članku po primere nazaj v 19. stoletje, v klasično dobo ruske literature, pri čemer na svoj način opisuje »državljanstvo dolžnost umetnika«, ki da je kot angažiran bojevnik v prvi vrsti dolžan služiti ljudstvu, češ da je tudi umetnik tiste dobe sam sebi postavljaj najvišje zahteve. In vendar takrat še niso poznali samokritike, meni »Pravda«. V sodobni so jetski književnosti pa da še manjka tega samokritičnega gledanja. Treba je izboljšati literarno kvaliteto in »Pravda« imenuje pri tem v prvi vrsti revije, ki so v Rusiji od nekdaj glavni literarni forum. Revije da morajo biti pri izbiri svojih piscev bolj kritične.

»Novi Mir«, vodilna moskovska literarna revija, ki jo ureja Tvardovski, je sedaj objavila svoj publikacijski program za leto 1965. Iz seznama avtorjev ni mogoče razbrati nobenega znasa, da bi se bližal liberalnejši tok zadnjih mesecev koncu. Prej bi bilo mogoče sklepati, da se liberalizacija v literaturi nadaljuje. Vendar menijo opazovalci, da bo mogoče šele v prihodnjem letu, ko se bo izmenjava oseb v vrhovnih krogih partije zaključila, stvarno ugotoviti, če odločilni krogi v Moskvi dejansko mislijo še bolj popustiti vajeti umetnosti, ali pa jih bodo spet bolj nategnili.

GOSPODARSTVO

Kako gnojiti

Pred nekaj desetletji so kmetijski izvedenci svetovali kmetovalcem določene recepte, ki so ostali marsikje nespremenjeni do danes. Za 100 kv. m površine kjer smo sadili krompir, so svetovali 1 kg žveplenokislega amoniaka (solfato ammonico), 3 kg superfosfata (perfosfato) in 1 kg kalijeve soli (salino potassico); vsa ta gnojila je bilo potrebno podorati pred sajenjem. Za sajenje pšenice je bil naslednji recept: 1 do 2 kg amoniaka (mišljen isti kot za krompir) in 4 do 6 kg superfosfata; tudi ta gnojila je bilo potrebno podorati pred setvijo. Podobni recepti so bili tudi za gnojenje vinogradov, sadnega drevja itd. Za način gnojenja pri trtah in drevju navadno ni bilo podrobnih navodil.

Zgornji recepti so bili boljši kot nič, a so imeli hude hibe: predvsem niso povedali, ali naj se gnoji tudi s hlevskim gnojem in s kakšnimi količinami. Navedene količine umetnih gnojil so bile majhne, prepičle. Razmerje med posameznimi gnojilnimi snovmi ni odgovarjalo temu, kar rastlina v resnici potrebuje. Gnojenje s kali-

jevo soljo je bilo in je delno še zelo pomanjkljivo v vseh italijanskih pokrajinah, kar pa se boljše in izpopolnjuje, odkar ima Italija lastno proizvodnjo kalijeve soli. V gornjih receptih so popolnoma manjkali drobni elementi, ki so prav za prav prišli v čast komaj po zadnji vojni.

Danes, v dobi sestavljenih umetnih gnojil se uveljavljajo drugi recepti, ki se v glavnem glasijo takole: za to in za to rastlino je najbolj primerno sestavljeno gnojilo (recimo) PKN, ker vsebuje toliko fosfora (P-phosphoro), toliko Kalija (K) in toliko dušika (N-nitrogeno). Malokje pa je pri sestavljenih umetnih gnojilih navedeno, koliko tega gnojila naj se rabi v ta ali drugi namen in kdaj ter kako naj se ga uporabi. To je važno zlasti pri lesnatih kulturah — trti in sadnemu drevju.

A eno napako so delali kmetovalci prej in isto delajo tudi danes. Ne ozirajo se na kakovost zemlje, na to v kakšnem stanju je. Določeno gnojilo lahko v eni zemlji zelo koristi in izdatno zviša pridelke, v drugi pa lahko popolnoma odpove. To je največkrat odvisno od tega, da so bila tla — zemlja kisla in taka zemlja potrebuje drugačna gnojila kot nekisla. Večkrat nudimo zemlji tudi takih snovi, ki jih ima zemlja že sama dovolj in potrebuje drugih, da uveljavi tudi tiste, ki jih sama ima.

Zakaj tako delamo? Ker ne poznamo dovolj lastne zemlje in zato bi bilo nujno potrebno, da bi kemični zavodi, ki so za to postavljeni, vsaj v glavnem ugotovili, kakšna gnojila so v tem ali drugem okolišju nujno potrebna in katerih se ne sme rabi, da ne postane zemlja še slabša. Med drugimi imamo tudi kisla umetna gnojila, ki kisljo zemljo še bolj kisajo in s tem še bolj kvarijo.

ČEBELARSTVO V KRIZI

Letošnje leto so čebele pridno nabirale med in dale svojim gospodarjem toliko pridelka, da ti ne vedo kam z njim. Cena je hudo padla in na debelo se ga dobi pri posameznih čebelarjih tudi po manj kot 200 lir kg. Kljub temu pa niso padle cene na drobno. Veliki trgovci z medom namreč še vedno uvažajo med iz inozemstva, ker so bili vedno tako navajeni in se niso nikdar ukvarjali z domačim medom. Tudi inozemski med je poceni, saj so bile čebele pridne tudi v inozemstvu.

Italijanski čebelarji pa oklevajo, pišejo in debetarijo, kritizirajo in se pritožujejo, delajo načrte in ...ne napravijo nič. Že davno je bilo sklenjeno, da bodo ustanovili enotno močno organizacijo, ki bi imela veliko vpliva na zakonodajne zbornice, da bodo uredili prodajo meda in tako malo stopili na prste rednim in zakrknjenim uvoznikom meda.

Ker pa sklepom ne sledijo dejanja, bo nastala enkrat kriza zaradi premalo domačega meda, ker ga ne bodo čebele nabirale niti za zimsko zalogo, drugič pa radi nadprodukcije, nizkih cen in kljub temu uvoza iz inozemstva.

ŽIV KMEČKI MUZEJ

Vse do današnje atomske dobe se je ohranil skozi vsaj 12 stoletij kmečki muzej, za katerega se zanimajo premnogi tehniki in gospodarstveniki iz mnogih držav. Ta muzej je vas Laxton v Nottinghamshire (domovina Robin Hooda) v Angliji. Prebivalci te vasi že 12 stoletij skupno obdelujejo in uživajo svoje njive in pašnike ter se držijo predpisov, kot so bili v veljavi v srednjem veku, ko je bila zemlja last »gospodov«. Ko je leta 1951 umrl brez naslednikov šesti lord Manvers, gospod gradu Laxton, je kmetijsko ministrstvo prevzelo vas in zemljišča v svoje varstvo da ohrani ta živi vir za preučevanje nekdanjega kmetstva.

JAPONCI REDIJO PRAŠICE V BATERIJAH

Piščance redijo danes po celem svetu v baterijah in le s tako rejo se lahko zadovolji vsa povpraševanja po pohancih. Ta vzreja je kot tovarna za spreminjanje posebne krme v meso. Svet se je čudil Američanom, ko so pred desetletjem javili, da se doseže kg piščančjega mesa z manj kot 3 kg krme. Količina potrebne krme se pa še vedno niža in meja 2,5 kg krme za kg mesa je že prekoračena.

Sedaj pa javljajo iz Japonskega, da so na podoben način začeli rediti prašiče, tudi v baterijah. Kletke oziroma baterije so iz mreže, ki je pritrjena na kovinaste opornike, z visečim in propustnim dnom. Spremaj je korito in napajalnik. Zadnji del se lahko podaljša, kolikor je potrebno za doščajočo žival. — V baterije denejo 15-25 kg težke prašičke, zakoljejo jih pa, ko dosežejo 70 do 100 kg teže. Odpadki se zbirajo za baterijo, od koder jih redno odstranjujejo. — Prehrana s posebno krmo je avtomatična. Živinoorejci na univerzi v Kyoto so ugotovili srednji dnevni prirastek 640 gramov. Za 1 kg mesa potrebujejo danes 3,6 kg posebne krme.

POGOZDOVANJE SICILIJE

Deželna uprava na Siciliji ima že 170.000 ha pogozdenih goličav. Nepogozdenih goličav pa je na otoku še vse polno in vse še desetletja ne bodo pogozdene. V kratkih letih pa hočejo pogozditi nadaljnjih 500.000 ha.

Pogozdovanje oziroma gozdovi so za Sicilijo zelo važni, z raznih vidikov: Na Siciliji je malo drv za kurjavo in zelo malo stavbnega lesa; veter kmalu izsuši ono malo padavin, kar jih Sicilija ima, in tla postanejo pusta in sušna; s pogozdovanjem bodo vetru vzeli silo, s katero odnaša rodovitno zemljo in pusti za seboj samo pusta kamenišča. Gozdovi pospešujejo nastajanje rodovitne zemlje. Pa tudi celotna slika ozemlja bo lepša in bolj prijazna, zrak bolj svež in zdrav.

Živinozdravniške šole se praznijo

V Italiji je 9 fakultet za živinozdravništvo, in sicer v Turinu, Milanu, Parmi, Bologni, Pisi, Perugii, Neaplu, Messini in Sassariju. Na teh fakultetah je trenutno skoraj več profesorjev kot slušateljev. V zadnjem šolskem letu 1963/64 je bilo na vseh 9 fakultetah vpisanih samo 408 dijakov in 133 izventečajnikov (»stare bajte« — fuori corso), skupaj torej 541 ali 60 na vsako fakulteto. Pred deset leti je bilo še štirikrat toliko slušateljev, potem pa je vsako leto število padalo. Sorazmerno visoko pa je število inozemskih slušateljev in na dveh otočnih fakultetah jih je celo več kot domačih: V Messini je 46 inozemskih, 37 domačih, v Sassariju 18 tujcev in 17 domačih.

Osrednji statistični urad je izračunal, da stane vsak živinozdravniški doktor državo okrog 9 milij. lir, medtem ko stanejo zdravniki — kirurgi, ki študirajo dve leti več, prav malo nad 5 milijonov lir.

Zakaj jih tako malo študira živinozdravništvo? Ker je živinozdravniška služba slabo organizirana? Ker ne donša dovolj dohodkov? Ali ker je to delo preumazano? Ker je ta poklic premalo upoštevan v družbi?

Bodi temu tako ali drugače, dejstvo je, da so živinozdravniki nujno potrebni, zlasti še v sedanjih časih, ko sloni vse kmetijstvo v izdatni meri ravno na živinoreji. Glede zaposlitve pa še en vidik: Ljudje imajo danes manj otrok, zato pa redijo vedno več psov in drugih živali. Trst prav lahko vzdržuje dva živinozdravnika, specializirana le za zdravljenje psov.

V Italiji je stremljenje, da bi olajšali vpis na živinozdravniške fakultete, kamor naj bi se lahko vpisali vsi, ki so dosegli naslov »perito tecnico« ali »perito agrario«.

RAZDOBJE MED POSAMEZNIMI MOLZAMI

Premnogi poskusi so dokazali, da namolžemo od posamezne krave največ mleka, če preteče med posameznimi molzami isto razdobje, enako število ur, pa naj molžemo krave dvakrat, trikrat ali štirikrat dnevno. Najbolj razširjena je na svetu dvakratna molža na dan. Večkratna molža je danes predraga in je na mestu le, če daje krava izredno mnogo mleka.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

1. Dovoliti pregled vseh zemljiških in hišnih davkov in doklad za vso goriško deželo za čas od leta 1915. do vseh tega 1920.

2. Odrediti pregled katastra z namenom pravičnejše klasifikacije zemljišč.

3. Odrediti brisanje davkov tudi po letu 1920. in to do popolnega izplačila vojne od-

136.

Dr. E. BESEDNJAK

škodnine za vse one parcele, ki so bile uničene.

ODGOVOR VLADE

Državni podtajnik v finančnem ministrstvu je odgovoril poslancu Ščeku, kakor sledi:

Davčne olajšave, ki jih je radi vojne dovolila avstrijska vlada s cesarskimi odredbami iz let 1914., 1915. in 1917., so se priznale v celoti od 1915. do 1920. leta vsem davkoplačevalcem, posestnikom zemljišč in hiš, ki niso imeli nobenih dohodkov.

Te davčne odredbe so se izvrševale z največjo blagohotnostjo in pravičnostjo tudi na Goriškem: finančno oblastvo v Julijski krajini je dobilo nalog, da ne odpušča zemljiškega in hišnega davka samo v posameznih slučajih, temveč da dovoli splošne izbris davkov za cele okraje, ki so bili po vojni uničeni.

Na podlagi teh navodil se je dovolil na Goriškem splošen odpis zemljiškega in hišnega davka za poslovna leta 1915 do 1919.

Za leto 1920. pa se ni dovolil več odpis davkov na splošno. Velika večina zemljišč je bila namreč v tem letu že obnovljena. Zato je bilo odrejeno, da se v letu 1920 dovoli odpis davkov le posamezniku, ki dokaže škodo.

Nemogoče nam je dovoliti odpis davkov le posamezniku, ki dokaže škodo.

Nemogoče nam je dovoliti odpis davkov čez leto 1920, in sicer kakor Vi zahtevate toliko časa, dokler ne bo izplačana vsa vojna odškodnina, ki je potrebna za njihovo vzpostavbo.

Zakon je odredil, da morajo nehati vsi zbris zemljiškega davka s prvim januarjem 1921. To velja tudi za najbolj uničene občine, četudi jim ni še bila izplačana vojna odškodnina.

Kar se tiče Vaše želje, da bi se odredil pregled katastra radi bolj pravične klasifikacije zemljišč, Vam je znano, da se proučuje pregled tarif glede kakovosti in razreda zemljišč, ki so v kraljevini v veljavi. Osnova novi klasifikaciji bi bil srednji redni pridelek zemljišča v letih 1913. in 1914.

Vlada misli čimprej raztegniti v nove pokrajine davčno zakonodajo, ki je v veljavi v kraljevini. Gospod poslanec je lahko zagotovljen, da bodo ob tej priliki na isti način preurejeni tudi katastri v novih pokrajinah v Julijski krajini.

OSEBNA DOHODNINA

Med najbolj krivične in nečloveške davke je spadala osebna dohodnina. Sam na sebi je sicer ta davek pameten in socialno pravičen, toda kakor se je v novih pokrajinah odmerjal in izterjeval, je postal pravi bič našega ljudstva. Osebna dohodnina leži na našem kmetu, obrtniku in uradniku, kakor silovita teža, ki vse skupaj ugonablja.

Zakaj je postal ta davek tako neznosen in krivičen? Edino in samo zato, ker je neobdavčen minimum iz predvojne dobe ostal

do današnjih dni neizpremenjen. Kdor je imel v prejšnjih časih 1600 kron letnih dohodkov, ta je moral plačati dohodnino. Če si imel manj dohodkov, si bil vsakega davka prost.

Kar je bilo pred vojno 1600 kron, je pomenilo po vojni najmanj pet krat toliko, to je 8000 lir. Ako bi hotela biti vlada pravična, bi morala povišati neobdavčeni minimum na 8000 lir, tako da bi bili vsi, ki zaslužijo manj ko 8000 lir na leto, davka popolnoma prosti.

Tega vlade niso storile, tako da je podvržen osebnemu dohodnini vsak berač. Revni kmetje, bajtarji, nižji uradniki, ki družino komaj preživljajo, so podvrženi neusmiljenemu davku. Vrh tega zahtevajo davkarje od teh revežev, da plačajo tudi dohodnino za več let nazaj.

Kje naj iščemo izhoda, kako naj si pomagamo? Edino orožje je odločna akcija davkoplačevalcev. Naša politična organizacija v Gorici je večkrat pretresala osebno dohodnino in prišla do zaključka, da moramo Slovenci nastopiti v tej stvari skupno z vsemi davkoplačevalci dežele. Edino tak nastop more roditi uspehe.

Zato je organizacija naročila dr. Besednjaku, naj stopi v stik z vsemi italijanskimi strankami, da jih pridobi za skupni nastop. Dr. Besednjak je imel sestanek z zastopnikom furlanske »Agrarne zveze« dr. Sturaniem, ki je v imenu svoje organizacije pristal na predlog Slovencev. Nato so se vršili razgovori z zastopnikom Italijanske ljudske stranke dr. Pettarinom, s predstavnikom fašistov dr. Luzzatom in drugimi.

Slovenci so stavili predlog, da se določi neobdavčeni minimum na 8000, oziroma 9000 lir. Da vlada ustavi pobiranje dohodnine, dokler se minimum ne določi. Da se zaostala dohodnina vsaj deloma briše.

(Dalje)

BITKA PRI SISKU

II. I. STEKLASA

Nato se njegova vojska res hitro zbere in takoj prepelje čez Kolpo. Bilo je vsen skupaj 18 tisoč najboljših čet, po vecmi konjenikov; vsa druga vojska je ostala v taboru, na drugi strani Kolpe pod poveljstvom Vučidolskega in Hlivanskega bega, ki sta imela nalogo neprestano streljati na trdnjavo. Hasan paša se je utaboril pri Otoku v kotu med Kolpo in Odro, ki se tukaj stekata. Hasanova vojska se je postavila tako, da je imela zadaj Kolpo, na levo Odro, a na desno most, ki naj bi držal zvezo s taborom. Poskušal je uporabiti tudi zvijačo, da bi kristjane še bolj zvalil v past in pokončal. Upal je, da se bodo naši v prvem navalu zaleteli preveč od blizu v njegove čete in da jih bo mogel tako zajeti ter uničiti. Zato so se raztegnile njegove bojne vrste pol milje daleč.

Bilo je med 10. in 11. uro, ko sta se obe vojski spoprijeli. Hrvatske čete, katere so vodili Ivan Drašković, Benedikt Jurar in Frančišek Orehar, so se prve spopadle s tisoč najboljšimi turškimi konjeniki, katere je Hasan postavil pred svoje bojne vrste.

S silnim krikom so se spopadli. Sovražnik je bil številnejši od naših in je z vso silo udaril nanje, da so se začeli umikati. Brž pošljejo Vuka Druškoca k Andreju Turjaškemu, ki je vodil drugi del vojske, s prošnjo, naj prihiti na pomoč prednjim četam. Turjaški je potegnil samokres izza pasa in ustrelil v znak svojim četam, naj napadejo sovražnika. Obenem jim je zapovedal, da mora streljati iz pušk najprej prva vrsta, potem druga, in za njo tretja, da bodo krogle neprestano letele na sovražnika. Ta način je mnogo pripomogel k sijajni zmagi.

Turjaški je prišel na bojišče o pravem času, kajti Hasan se je zagnal z vso vojsko na naše. Pripovedujejo, da je Hasan pred bitko vprašal turškega svečenika, ki je jezdil poleg njega, kakšen bo konec boja. Duhoven je prelistal svojo preroško knjigo in je odgovoril, da je vsemogočni Bog zapustil Turke in da se je pridružil kristjanom. Hasan se je preplašil in je rekel: »Človek

mora vse pretrpeti, kar mu je Bog namenil, bodisi dobro ali zlo.« Zgodovinar Valvazor pripominja, da je to bil pravi krščanski odgovor iz nekrščanskih ust.

Ko je prihitel Andrej Turjaški svojim prvim četam na pomoč, so udarili Hrvati s podvojeno hrabrostjo na sovražnika. Posebno se je odlikoval Tomaž Erdödi s svojo četo. Na obeh straneh so ropotali bobni in bučale trombe, da je bilo strašno slišati. Nekaj časa so se borili na obeh straneh z enako hrabrostjo in boj je bil neodločen. Hasan je napadel z vso silo kranjske konjenike in karlovške arkebuzirje ter koroško konjeniško četo. Vse te čete so bile ohrabrene po svojih poveljnikih in so v kratkem času odločile bitko, ker so neprestano streljali na sovražne bojne vrste, kakor jim je ukazal Turjaški. Slovenska narodna pesem ni brez pomena proslavila najodličnejšega junaka v tej bitki Adama Ravbarja. O njem poje:

Naprej v dir je Ravbar tekal,
vel'kmu hlapcu: »Stopi,« rekel,
»zlez' na to visoko drevee,
gleдай dobro na banderce!«

Po bandercih sodi tudi narodna pesem o silovitosti boja:

So banderci videt' beli,
trdo mujo bomo imeli.
So banderci pa rdeci,
nič ne bodimo boječi.
H'apec vidi vse rdece,
to str'ri Kranjce vse goreče;
tako v Turka se zagnali,
da so vsega posabljali.

Turki so sicer poskušali, da bi drznega napadalca obkolili, a smrtonosne krogle naših junakov so jih tako zmedle, da se je pokazal nered v njih vrstah in da so se začeli pomikati proti desnemu krilu ter proti mestu. V tem ugodnem trenutku je udaril tretji oddelek pod Eggenbergom na turško desno krilo in ga je razbil.

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

Ali bo Milan vzdržal do konca?

V nedeljo so zaigrale italijanske enajststotice prve lige 11. kolo državnega prvenstva. Z lestvice izhaja, da je na prvem mestu Milan s kar štirimi točkami prednosti pred »svetovnimi prvaki« Interja in šestimi točkami naskoka pred Juventusom in Fiorentinom.

Ceprav je Altafini zapustil Italijo, je Milan letos zelo vigrana ekipa, kar pokaže zlasti, kadar nastopa kot gost (pet tekem in pet zmag). Na svojem igrišču pa je doslej štirikrat zmagal in dvakrat igral neodločeno. Liedholmova ekipa je tako dosegla v 11 tekmah devet zmag ter dva neodločena izida (Catania 1-1 in Torino 1-1). Milan nastopa navadno v naslednji postavi: Barluzzi; Noletti, Pelagalli; Benitez, Maldini, Trapattoni; Mora, Lodetti, Amarildo, Rivera in Fortunato. Do sedaj je skupno zabil nič manj kot 24 golov, prejel pa jih je 6! Najboljši strelci ekipe so: Amarildo (6 golov), Ferrario (5 golov), Mora in Fortunato (vsak po 4) ter Lodetti (3 gole).

Državni prvak, Bologna je že v prvem srečanju okusil grenkobo poraza. Bulgarellijeva ekipa je izgubila tekmo proti Atalanti. Tudi ostali kandidati za končno zmago se niso prvo nedeljo posebno izkazali: Milan je zaigral nerešeno s Catanio (1-1), Inter z ekipo Varese (0-0) in Juventus z Messino (1-1). Roma je premagala Cagliari (2-1), Fiorentina pa Foggio (3-1).

Po drugem kolu in po drugi zmagi (nad Romo 4-0) je Atalanta bila prva s štirimi točkami. Milan (4-0 v Mantovi!), Inter (2-0 Foggio) in Bologna (3-0 L. R. Vicenzi) so si takoj opomogle. Juventus je tudi tokrat imela težave (0-0 z ekipo Cagliari). Presenetila pa je Catania, ki je tudi moštvu Lazio odšepnila eno točko (2-2).

V tretjem kolu je Atalanta zaigrala neodločeno v Torinu (1-1). Ker je Milan zmagal tudi v Vicenzi (3-2), sta prišli na prvo mesto lestvice dve ekipi. Bologna je zaigrala neodločeno z Genovo (0-0), in sicer kot gost, Juventus pa je bila nepričakovano porazena (1-3 v Cataniji). Na tretje mesto so zat prišle naslednje štiri ekipe: Catania, Sampdoria (zmaga nad Fiorentino 3-0 in dva neodločena izida kot gost: 0-0 v Vicenzi in 1-1 v Cagliari), Roma (zmaga nad Cagliarijem 2-1 in nad Varese ter poraz z Atalanto 0-1) in Fiorentina (dve zmagi: Foggia 3-1 in Lazio 1-0 ter poraz s Sampdorijo 0-3!).

Štiri ekipe so bile na prvem mestu po četrtem kolu: Milan (zaigral je nerešeno s Torinom 1-1), Atalanta (neodločeno v Foggio 1-1), Sampdoria (zmaga nad Romo 1-0) ter Catania (zmaga nad Genovo 3-2). Inter je zaigral neodločeno z Laziom (1-1), Fiorentina z Varesejem (1-1), Bologna pa je zadala Messini prvi poraz (3-0!). Mantova je v tekmi proti Juventus doživela četrti zaporedni poraz (0-1 tokrat).

Atalanta je v petem kolu zaigrala neodločeno doma proti Juventus (0-0) ter s tem izgubila vodstvo na lestvici. Tudi Catania je popustila (poraz v Messini, in to prvi, z izidom 1-2). Na prvem mestu sta tako ostali Milan (zmaga nad Laziom 2-1) ter Sampdoria (premagala je Bologna in to kot gost z izidom 0-1!). Omenjeni dvojici se je pridružil še Inter, ki je bil zmagovit v Genovi (2-1 z Genovo). Zelo zanimivo je bilo srečanje med Romo in Fiorentino, ki se je končalo 3-3.

Tudi Inter je naslednjo nedeljo popustil, ker je nerešeno zaigral doma proti Romi (0-0). Sampdoria je porazila Mantovo (1-0), Milan pa Messino (2-0). Ti ekipi sta ostali tako z 10 točkami v ospredju. Fiorentina je zadala Atalanti (1-0) prvi poraz in Bologna je ponovno izgubila (0-1 z Juventusom). Catania je s svojim vigranim napadalcem Facchinom zmagala (2-1) v tekmi proti ekipi Cagliari.

Sedmo kolo je ponovno zabeležilo zmago Milana, tokrat z Atalanto (2-0), ki je tako popolnoma postala (najprej dve zmagi, nato trije neodločeni izidi ter dalje dva zaporedna poraza). Nepričakovano je klonila tudi Sampdoria, ki je bila porazena v Vareseju (0-2). Inter je zmagal proti enajststotici Cagliari (2-0). Po sedmem kolu je bila lestvica naslednja: 1. Milan 12; 2. Inter 11; 3. Sampdoria 10 in 4. Juventus 9.

V osmim kolu je Milan igral v Genovi proti Samporiji in izbojeval prepričljivo zmago (2-0) ter še bolj utrdil vodilno mesto. Na 2. mestu je bila Internazionale (pičla zmaga nad Mantovo 1-0). Na tretjem mestu najdemo poleg fogažne Sampdorije, ponovno Catanio (zmaga nad Foggio 1-0), Fiorentino (premagala je Juventus z izidom 1-0) ter To-

rino. Tekma med Romo in Bologno se je zaključila nerešeno (1-1).

V devetem kolu so vsi nestrpnost pričakovali spopad med Milanom in Interjem. Zmagal je Milan z visokim izidom: 3-0! S tem je povečal razliko med someščani na tri točke. Inter je kljub temu obdržal drugo mesto. Bologna je doživela ponoven poraz (1-2 s Fiorentino). Tudi Sampdoria je izgubila (že tretjič zaporedoma!) proti Juventus (2-0). Torino je obdržal tretje mesto (skupaj s Fiorentino) z zmago proti Messini (1-0). Po dolgem času je zmagala tudi Atalanta (1-0 v Cagliariju), Catania pa je izgubila obe točki v Vicenzi (0-2).

Deseto kolo je pokazalo, da je Milan vedno boljši, saj je premagal Fiorentino z (2-0). Inter je neodločeno igral v Bologni (0-0). Pojavlja se Juventus (zmaga nad Torinom s 3-0!), napadnje Sampdoria (poraz z Genovo 1-2).

V 11. kolu je Milan zmagal tudi v Foggio (2-1). Inter je premagal Vicenzo (3-2), Bologna Mantovo (1-0) in Fiorentina Cagliari (2-0). Juventus je pustila eno točko Laziu (0-0), Sampdoria pa Torinu (0-0).

Na splošni lestvici je naslednji vrstni red (v oklepaju število osvojenih točk): 1. Milan (20); 2. Inter (16); 3. Juventus in Fiorentina (14); 5. Torino (13); 6. Roma in Catania (12); 8. Bologna, Atalanta, Varese in Sampdoria (11); 12. Vicenza in Foggia (10); 14. Lazio, Genoa in Messina (8); 17. Cagliari (6) in 18. Mantova (3).

Slovinci na olimpijskih igrah

V zadnji številki »Galeba« je objavil Bojan Pavlič članek o Slovencih na olimpijskih igrah, kjer pravi:

Slovinci pod imenom svoje ožje domovine — Slovenije — ne nastopamo na olimpijskih igrah. To pa še ne pomeni, da nismo nikoli na igrah nič dosegli. Bili smo razmeroma precej uspešni, le da smo te uspehe dosegli v okviru treh držav: Avstrije, Jugoslavije in Italije. Naš prvi olimpijski tekmovalac je bil polkovnik Rudolf Cvetko, primorski rojak iz Senožeč, ki je bil pred prvo svetovno vojno med najspretnjšimi sabljači ne le v Avstriji, ampak na vsem svetu. Bil je prvi Slovenec, ki se je udeležil olimpijskih iger (in prejel, če se ne motimo, srebrno medaljo, kot prvo Slovenec v zgodovini olimpijskih iger, op. ur. N. L.).

ŽENA IN DOM

Moda za vas

Dolgi zimski večeri nas čakajo in prav ti večeri so kot nalašč za družabno življenje: gledališča in plesišča zaživijo in me smo pred vsakoletnim problemom: kako je z našo garderobo. Odpremo omaro in kot ponavadi ne najdemo tistega, kar bi želele. Toda kakšno bi bilo življenje, če bi človek ne imel vedno novih želja!

Večerna ali polvečerna obleka sta postali skoro obvezni za gledališče ali opero. A danes se bomo malo pogovorile o plašču — o večernem plašču, ki ponavadi zadnji pride k hiši, ker je neuporaben za vsak dan in ker menimo, da ni posebno važen, saj ga slečemo v garderobi in ga nihče ne vidi.

A se le zgodi, da se včasih neugodno počutimo prav tistih pet minut od vhoda do garderobe, ko nas znanci pozdravljajo in nas prebadajo kritični ženski pogledi. Čas je, da pride na vrsto tudi večerni plašč.

Lep krznen plašč je sicer zelo primeren za take priložnosti, a ni za vsak žep, zato ga bomo danes pustile ob strani. Drugače pa imamo tele variante: črn plašč, ki vam bo služil tudi za popoldanske ure, je vedno lep in moderen ter si ga lahko privošč vsaka. Če ga hočemo olepšati, mu dodamo v smislu letošnje mode, ki priporoča čim več krzna, ovrtnik iz črnega rat-mousquēja ali še lepše, ovrtnik iz belega vizona. Za mlada dekleta so posebno ljubki plašči iz žameta v temnih ali tudi pastelnih barvah, ki se skladajo z obleko. Da nas ne bo zebljo, tak plašč podložimo z vatelinom.

Doslej najuspešnejši pripadnik našega naroda na olimpijskih igrah je bil telovadec Leon Stukelj. Nastopil je od leta 1924 do 1936 na treh igrah in je priporil za Jugoslavijo 6 medalj od teh 3 zlate: na krogih, na drogu in v mnogoboju. Stukelj je ostal do danes najboljši jugoslovanski in slovenski olimpijski tekmovalac. Leta 1928 sta razen njega dobila v telovadbi srebrno medaljo še Primožič, bronasto pa Derganc.

Po drugi svetovni vojni tekmovalci našega naroda niso prišli do olimpijskih odlikovanj vse do letos. Na olimpiadi v Tokiu pa je dosegel uspeh Miroslav Cerar, pravnik iz Ljubljane, ki se osvojil v telovadbi na konju zlato, na drogu pa bronasto medaljo. Drugi letošnji olimpijski odlikovane slovenskega rodu pa je Jurij Uršič iz Gorice. Mladenič je sodel že več časa med najboljši kolesarje v Italiji in je v Tokiu potrdil, da mu je tudi na vsem ostalem svetu le malokdo kos. V nasledovalni vožnji je osvojil srebrno medaljo, le z malo več sreče pa bi lahko dobil tudi zlato.

Od leta 1912, odkar nastopamo na olimpijskih igrah smo Slovenci torej zbrali 4 zlate, 3 (oziroma 4 s Cvetkovo) srebrne in 4 bronaste medalje. 11 olimpijskih medalj pa je izkupiček, ki nam glede na majhost naroda dela v številni olimpijski družini veliko čast, kakršne niso dosegli mnogi narodi, ki so precej številnejši od našega.

Pavlič Bojan

Darovi in prispevki

Špoštovani gospod urednik!

Pošiljam Vam skromen prispevek (500 lir) za darilo otroku prvega razreda slovenske osnovne šole v Rojumu.

Z vsem spoštovanjem

Vaš (Sentflorjanski)

Slovenski Tržačan in oče daruje za Rojanskega fanta Lir 2000.

Za Miklavžev darilo tistemu osamljenemu solskemu otroku v Rojumu Lir 1000. T. L. N. N., Nabrežina, 500 Lr; družina A. 400 Lr.

V počastitev sponina pokojne Marije Sarcin po domače Kotarijeve, daruje družina Bergine iz Skednja Lir 5.000 za sklad »NOVEGA LISTA«.

Humoristična knjiga — najlepše darilo za starše in za mladino
Sest Preprost: »KAR PO DOMAČE!«

Po izložbah ste prav gotovo videle dragocene težke brokate. Če hočete biti posebno »chic«, pa si napravite čisto raven ozek plašč, našijte mu majhen ovrtnik iz gladkega krzna temne barve, če je plašč svetel, ali obratno. K takemu plašču seveda pristaja enobarvno, najboljše zamestno ozko obleko v osnovni barvi plašča.

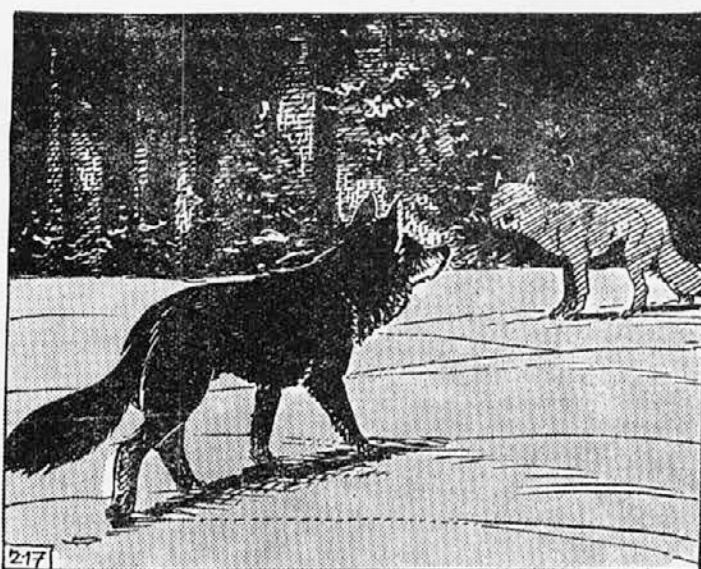
M. M.

Razgovor med nami

Prvo pismo v okviru naših razgovorov je pred menoj in za začetek se bomo lotile kuharske umetnosti. Umetnosti — kajti neka naša bralka toži, da se ji golaž nikoli ne posreči in da naj ji povemo, kje tiči ta umetnost. Odgovorjamo ji z receptom, za dodatek pa še, naj poskusi večkrat, če prvič ne bo najbolje, kajti treba je »dobiti roko«.

Eno veliko čebulo pražimo na olju, da močno zarumeni. Nato čebulo zalijemo s pol zajemalke vode, ko pokuha, spet zalijemo in to ponovimo 3 do 4 krat, tako da se čebula skoro razkuha. Nato pustimo vodo pokuhati ter dodamo meso, ga prepražimo, da zakrckne, tedaj dodamo eno jedilno žlico moke, še nekaj minut prepražimo nato zalijemo in osolimo. Po okusu pa dodamo tele začimbe: 2 majhna sveža olupljena in sesekljana paradižnika ali malo paradižnikove mezge, malo kumine, malo nastrganega moškatnega orcha, ščepec majarona ter po želji malo zmlete paprike. Golaž kuhamo počasi dve uri.

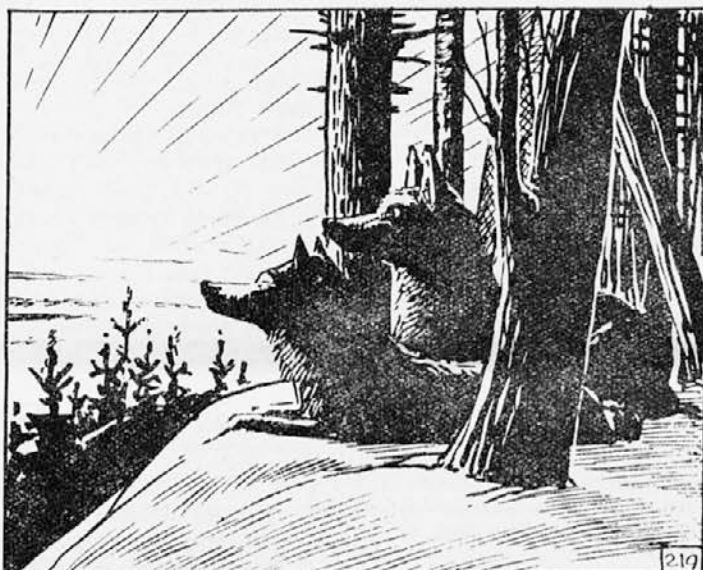
Martina

217. Maheeguna ni mogla biti niti za štirinajst dni mlajša od Bareeja, bila pa je veliko manjša in tudi bolj vitka. Bila je pripravljena na beg, vendar se ni premaknila, ko se ji je začel Baree previdno približevati. Nasprotno, ob vsakem njegovem koraku je napetost v njej popuščala. Kljub temu se je Baree ustavil nekaj korakov pred njo.

218. Obrnil je glavo proti vetru in začel pazljivo vohljati, kakor da voha nekaj skrivnostnega, nenavadnega. Volčica ga je opazovala, dokler je ni premagal strah in ženska radovednost. Tudi sama je začela vohljati. Baree je zacvilil. Maheeguna pa mu je pridušeno odvrnila. Takrat je Baree stopil k njej — ni se umaknila.

219. Uro pozneje sta se Baree in Maheeguna skupaj grefa na prvih sončnih žarkih. Nikamor se jima ni mudilo. Utrujena sta bila od nočnega potepanja in prevzeta od novega, nepričakovanega prijateljstva. Baree se je večkrat dvignil in ovolhaval svojo novo prijateljico ter se z gobčkom nežno dotikal njene dlake. Ves dan sta ostala skupaj.

220. Proti večeru je zapadel sneg, noč pa je bila spet jasna. Maheeguna je postala nemirna in se je začela Bareeju umikati. Le zakaj? Pierrot bi znal odgovoriti na to vprašanje: na svežem snegu je bil Bareejev kožuh, oblit z mesečino, črn kot oglje. Volčico pa je pradačni nagon svaril pred živalmi s črno dlako, ta barva jo je plašila.

221. Čez dobro uro sta zaslišala lajež volčjega krdele. Volkovi so lovili v njuni bližini in njihovo ostro lajanje je razodevalo, da so že zasledili svoj plen, jelena ali losa, in da ga že preganjajo. Ko je Maheeguna zaslišala svoje tovariše, je trznila z ušesi in se kot puščica pognala proti njim. Baree je ostal daleč za njo.

222. Med tem, ko sta Maheeguna in Baree tekla čez ravnico, da bi se pridružila volkovom pri lovu, je krdele zaobrnilo smer zasledovanja. Sedaj so volkovi tekli naravnost proti Bareeju in njegovi prijateljici. Nenaden, močan šum v grmovju je Bareeja zaustavil. Deset sekund pozneje je iz grmovja planil severni jelen, za njim pa volkovi.